

В съвременната модерна и постмодерна епоха субектът на промяна е принципно вече *не* общността в нейната „цялост“, а *отделните индивиди*, принадлежащи към различни общности. Социалният статус не е понятие релевантно за общностите, то е приложимо за *отделните индивиди*, за тяхното състояние и мобилност, за промените на социалната позиция на *индивидите* в обществото. Индикаторите на социалния статус са отнасят подчертано до *отделните индивиди* още от времето на новаторския „*Индекс на статусните характеристики*“ на У. Л. Уорнър (образование, занятие, доходи и източници на доходите, тип на жилището и на жилищната среда) (Warner 1941) и аналогичния на „*Социо-икономическия статусен индекс*“ на О. Д. Дънкън (Duncan 1961), та до днес. Новият, или по-добрият, по-високият социален статус, хората от различните етноси придобиват по пътя на *индивидуалното*, а не на общностното си развитие. Нека помислим по-конкретно как реално става това:

- *Образованието* всеки получава не общностно, а индивидуално, с посещаване на учебни занятия, индивидуални усилия — с учене, с полагане на изпити, с получаване на *индивидуална, поименна* диплома.

- За *занятието* си, назначението, всеки кандидатства *индивидуално* и бива приет *индивидуално, поименно*, не чрез общността.

- *Заплатата и другите доходи* всеки получава *индивидуално, поименно* за извършената работа. И т.н.

Изглежда толкова просто, дори очевидно, но и днес господствува нагласата, че социалните различия „трябва да се реша-

⁶ Имам предвид важната концепция на Маркс, изложена обстойно в Икономическите му ръкописи от 1857-1859 г., във връзка с периодизацията на обществената история от докапиталистическата епоха на лична зависимост, към епохата на *личната, индивидуална свобода*. Концепция, блестящо продължена в разграничението на Фердинанд Тьониес между “общност”/“общество” (Gemeinschaft/Gesellschaft), доразвита по свой начин от Емил Дюркейм за прехода между “органичната и механична солидарност”, от Макс Вебер в разграничението между “традиционния и рационалния тип власт” и т.н.